

Pszczelarz

612302

Inna nazwa zawodu: pracownik pasieki

Zadania i czynności

Podstawowym zadaniem pszczelarza jest organizowanie i prowadzenie produkcji pszczelarskiej. Ponieważ jest on specjalistą w swym fachu, musi potrafić ustalić najlepsze miejsce na pasiekę, kupić lub we własnym zakresie wykonać ule i ich oporządzenie takie jak ramki, dymarki zwane podkurzaczami, poidła pasieczne itd.

Ponieważ samo istnienie pasieki to jedynie część sukcesu, musi on także poprawiać bazę miododajną przez sadzenie odpowiednich gatunków roślin niezbędnych dla pszczół, tworząc w ten sposób tzw. pożytki pszczele tzn. zespoły dziko rosnące lub uprawowe wytwarzające pyłek, nektar i surowce propolisowe albo będące siedliskiem mszyc spadziujących. Na wiosnę musi on poszerzać gniazda [przed sezonem miodobrania], a w czasie letnich upałów ocieniać ule, by nie dopuścić do wymarcia robotnic i stopienia wosku w komórkach. Do obowiązków dobrego pszczelarza należy również systematyczne kontrolowanie oblotów pszczół w trakcie całego sezonu i przeglądanie uli w celu stwierdzenia stanu i siły roju który jak każdy żywy organizm narażony jest na różnego rodzaju choroby którym należy zapobiegać, a w przypadku zaistnienia być w stanie temu zaradzić.

Po sezonie miodobrania nadchodzi zima a wraz z nią pojawiają się nowe obowiązki i zadania.

Należy do nich przygotowanie pasieki do zimowania polegające na ociepleniu uli i w miarę potrzeby na dokarmianiu pszczół, konserwacji i naprawie sprzętu pszczelarskiego.

Wymienione zadania dotyczą obsługi samej pasieki, ale poza nimi pszczelarz ma za zadanie pozyskiwanie miodu, pobieranie mleczka pszczelego, wytapianie wosku, produkowanie węzy pszczelej i innych artykułów miodopodobnych.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca pszczelarza wykonywana jest głównie na wolnym powietrzu, jednak pewne zabiegi dotyczące przeróbki produktów pszczelich i konserwacji pasieki przebiegają w pomieszczeniach gospodarczych.

Pracownik pasieki kontaktuje się wciąż ze zwierzętami - pszczołami i musi liczyć się z możliwością ich ukąszenia. Tak więc do czynników niebezpiecznych występujących w tym zawodzie można zaliczyć ich jad i zakwalifikować go jako substancję alergenną.

Do chorób zawodowych zaliczyć należy zatrucia

warunki społeczne

Podczas pracy w gospodarstwie pasiecznym kontakty z ludźmi są możliwe, lecz nie konieczne. Jeżeli one występują, to polega na współpracy z innymi pracownikami lub sprzedawaniu odbiorcom produktów pszczelich.

warunki organizacyjne

Przeciętnie praca w gospodarstwie pasiecznym trwa od 6 - 9 godzin dziennie, jednak godziny pracy nie są stałe. Wynika to z sezonowości prac hodowlanych, zmienności pogody oraz, w przypadku samo-zatrudnienia, z możliwością samodzielnego ustalania czasu pracy.

Praca wykonywana jest tylko w dzień, a jej przebieg jest okresowo nadzorowany przez przełożonych lub przez SANEPID, Pszczelarz odpowiada za wyposażenie pasieki - ule i inny sprzęt pasieczny.

W zawodzie tym dominuje zrutynizowany charakter wykonywanych czynności, powodowany powtarzającymi się cyklicznie porami roku i życiem pszczół.

Pszczelarz może pełnić zarówno rolę kierownika jak i podwładnego, lub pracować bez zależności organizacyjnych.

Wymagania psychologiczne

Zawód pszczelarza należy do niezwykle odpowiedzialnych i wymagających. Wymagania te dotyczą zarówno warunków psychologicznych, jak i zdrowotnych.

Bardzo ważna w zawodzie pszczelarza jest zręczność rąk a także czucie dotykowe oraz koordynacja wzrokowo - ruchowa. Poza zmysłami manualnymi niezwykle istotny jest również zmysł smaku i powonienie pozwalające oceniać wartość pszczelich produktów, smakować miód itp.

Przydają się tu również uzdolnienia techniczne, łatwość posługiwania się różnymi narzędziami, samodzielnego konstruowania i wdrażania własnych pomysłów dotyczących ulepszeń np. poidełek, uli i innego sprzętu pasiecznego.

Przydatne w wykonywaniu tego zawodu są : umiejętność przerzucania się z jednej czynności na drugą pozwala na zajmowanie się różnymi czynnościami hodowlanymi w zależności od aktualnych potrzeb i samokontrola .

Przydatne jest również zainteresowanie takimi przedmiotami jak biologia, chemia i fizyka, pozwalające w lepszym stopniu zrozumieć życie i zwyczaje pszczół oraz skład ich produktów i czynniki od których on zależy.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca pszczelarza jest wyjątkowo żmudna i wymagająca od wykonującej ją osoby wiele wysiłku.

Bardzo przydatna jest więc wysoka ogólna wydolność fizyczna pracownika, Przeciwwskazaniem są zaburzenia psychiczne, i alergii. Uczulenie na jad pszczoły jednoznacznie przekreśla szanse na podjęcie pracy w tym zawodzie.

Możliwości zatrudnienia osoby niepełnosprawnej są dość ograniczone i dopuszczają jedynie przypadki dotyczące wad słuchu i wymowy.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Najniższym poziomem wykształcenia, niezbędnym do rozpoczęcia nauki zawodu pszczelarza jest wykształcenie podstawowe. Po szkole gimnazjalnej można podjąć naukę w technikach ogrodniczych i policealnych studiach zawodowych.

Aby prowadzić gospodarstwo pasieczne nie koniecznie trzeba ukończyć specjalistyczną szkołę.

Inną drogą kształcenia jest zdobywanie coraz to nowych umiejętności i wiedzy zawodowej podczas pracy pod okiem fachowca.

Dobrego pszczelarza poznaje się bowiem nie po dyplomie lecz po tym co potrafi.

Jeżeli gospodarstwo pasieczne ma charakter rodzinny, to gospodarz może tajniki zawodu przekazywać bezpośrednio swym dzieciom i w ten sposób kształtować kolejne pokolenie pszczelarzy.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Pszczelarz ma dość ograniczone możliwości awansu w hierarchii zawodowej.(robotnik pasieczny, mistrz) Może natomiast być coraz lepszym fachowcem. Zdobywanie wiedzy w zawodzie może polegać wyłącznie na samokształceniu, przy wykorzystaniu literatury fachowej.

Robotnik pasieczny pogłębia swe umiejętności przez pracę pod okiem mistrza. Wysoko wykwalifikowany pszczelarz może uczestniczyć w szeregu spotkaniach, wykładach i odczytach organizowanych przez Polski Związek Pszczelarski oraz wzbogacać zasób swej wiedzy przez konsultacje z innymi pasiecznikami i instruktorami ogrodnictwa i sadownictwa oraz przez lekturę literatury fachowej.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Nie istnieją formalne ograniczenia wiekowe dotyczące podjęcia pracy przez dorosłych, jednak ludzie młodzi mają większe szanse na zgłębienie tajników zawodowych pozwalające na późniejsze, opłacalne prowadzenie pasieki.

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- ogrodnik
- sadownik
- rolnik

- hodowca zwierząt gospodarskich

Polecana literatura

Bobrzecki J. i inni: "Kalendarz pszczelarski." PWRiL Warszawa 1974

Bornus L. i inni: "Hodowla pszczół." PWRiL Warszawa 1978

Bornus L.: „ABC mistrza ogrodnika - pszczelarstwo” Wydawnictwo Spółdzielcze Warszawa 1982

Janiszewski M.: „Ule, sprzęt i budowlę.” PWRiL Warszawa 1978

Ostrowska W.: "Gospodarka pasieczna." PWRiL Warszawa 1974

Wojtacki M.: „Produkty pszczele i przetwory miodowe.” PWRiL Warszawa 1982